

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEČ« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Baron Holl.

Sunt pueri, pueri, pueri
puerilia tractant.

Pred 30 leti je bil baron Holl na Dunaju ena najpopularnejših oseb. Majhne rasti, z vojaško pristriženimi muštacami, v črni suknji in vedno elegantni srajci je bil znan po vseh ministrstvih, uradih in urednistvih. Danes je predložil ministrskemu predsedniku načrt, kako je preustrojiti upravo ter odpraviti zaprašeni birokratizem, potem je šel v trgovinsko ministrstvo z novimi načrti, kako zidati železnice, kanale, ladije. Finančnega ministra je učil nakladati nove davke, kajti razumel je vse in za vse se je brigal, tudi za justico in politično upravo. Na cesti pa je poznal in pozdravljal barona Holla vsak Dunajčan.

Na tega posebneža spominja nas deloma polubog, ki vodi klerikalno politiko na Kranjskem, seveda le deloma. Smešna sta oba, tudi po svoji vibravosti se da naš klerikalni prvak primerjati z dunajskim originalom. Predloge, ki jih stavi v državnem zboru v prid »dobrega našega ljudstva«, stresa iz rokava, kakor je stresal včasih baron Holl svoje promemorie. V slovenski javnosti pa se v zadnjem času ni dosegel niti najmanjši uspeh, da bi on ne imel zasluge zraven. Če je pa v Ljubljani, telegrafira vsaj vsak teden enkrat ministrskemu predsedniku na Dunaj, kakor nam zatrjuje v »Slovenču«. Ta gospod je torej deloma podoben baronu Holu, vendar pa ima še drugo lastnost, in ta se kaže v hrepenjenju vpeljati v našo javnost in celo v justico — teroristično strujo. In to je, kar nam danes sili pero v roko.

Načelo, imenovati grešnika in ne samo greha je zelo nekrščansko in zato se ne bomo čudili, da se je pretečeni teden grešilo proti temu načelu v »Slovenču« dan na dan. Če je kak sodnik ali državni pravdnik v kakem pravnem vprašanju drugega pravnega mnenja — na pranger ž njim s pristavkom, da se bo o tem govorilo na »drugem mestu«.

Če gospodje s škofom na čelu zapravljajo verski kapital, ki tiči v našem ljudstvu na ta način, da trdijo, da je Bogu dopadljivo delo, če se volijo v javne zastope celi in napol mežnarji, če ga uče, da Bog rad vidi, če se na smrtni postelji darujejo »med živimi« hranilne

knjižice v »dobrodelne namene«, da česa ne dobe siromašni in bedo trpeči sorodniki, menimo, da je to dovolj na polju sistematičnega demoralizovanja našega ljudstva. Da bi nam pa terorizirali in demoralizirali še našo justico, temu poskusu se mora upreti z odločnostjo vsa neodvisna javnost, vsa dostojna družba.

Ko je tekla žlindrina pravda v Kamniku, rekel je dr. Brejc, da se mora njegov klijent ustreliti, če izgubi pravdo. Mož je popolnoma dobro tolmačil resen položaj svojega klijenta, a prezrl je, da je za tako katastrofo, katere nas je sicer obvaroval ljubi Bog, treba ne le resnega položaja, ampak tudi nekoliko — poguma. Ali obenem o izidu pravde, dobili smo poročilo o novi »hollijadi« Brejčevega klijenta, da je namreč ovadil kamniškega sodnika v Gradcu. In to se ni samo zgodilo, temveč še tiskalo v »Slovenču« in še z debelimi črkami. Kdor ima le količkaj pogleda v naše razmere, ve, da ni nič težavnejšega, nego pravilno dognati pravdo proti kakemu duhovniku. Ne le, da se ljudstvu ubija trditev v glavo, da je greh pričati proti duhovniku, začne se takoj, ko se stvar sproži, tisto tajinstveno stopicanje po farovških stopnjicah, katerega končni rezultat je, da priče ali prekličejo ali pozabijo vse, kar so od začetka trdile. In niti čuta nimajo gospodje okoli »Slovenca« za to bedo našega ljudstva. Pretečeni teden nam je podal »Slovenec« vnovič živo sliko take pravde in zraven še gleda z belim proti nebu in se dela, kot da bi bil to argument proti liberalcem. Popolnoma enake prikazni smo videli v goški pravdi in jih vidimo celo v navadnih pravadah zaradi žaljene časti, vidimo jih v pravadah zaradi hranilnih knjižic. Vodja naše klerikalne politike pa se vrže v prsi in s tisto sigurnostjo, s katero je navajen imponirati v »Katoliškem domu« izanskim kmetom in ljubljanskim pilharjem, zahteva račun od državne uprave, da si upa sploh tožiti.

To je struja, ki nam hoče zastrupiti pravni čut našega ljudstva, nevarna za našega kmeta, nič manj nego klerikalna gospodarska organizacija za njegov žep. In to smo hoteli pribiti.

11

Naš hišni davek.

Piše Š. [Dalje.]

Katere lastnosti mora tedaj imeti ta ali oni del hiše, da je sam po sebi ne glede na želje, potrebe in razmere vsakokratnega gospodarja uporaben za stanovanje, in ga je vsled tega prištevati k stanovljivim prostorom v zmislu cit. § 22? Ne vem, ali je potreba, ali ne, da se še

posebej zavarujem, kakor sledi. Toda «clara pacta» nikjer ne škodujejo, in zato naj pristavim izrecno, kako v ti točki razumevam svojo nalogo. Da bi ali prizadeti ali odločujoči krogi potrebovali pouka v tem zmislu, da bi šele potem mogli razločevati stanovljivi prostor od nestanovljivega — prepričan sem, da me nihče cenjenih čitateljev ne smatra zmožnim tega atentata na njihov dober okus in njihovo potrpežljivost. Kjer je dvom sploh mogoč, morejo ga, kakor sem že enkrat omenil, povoljno rešiti le oni, ki so pričujoči pri dotični razpravi, namreč hišni gospodarji na eni, zastopnik davčnega oblastva na drugi strani, ti pa brez težave. Seveda se prvi ne smejo postaviti na svoje osebno stališče in soditi izključno po svojih lastnih razmerah. Da bi oni sami, ki so n. pr. od nekdanj navajeni na dobrote življenja, ne stanovali v kaki mali podstrešni sobici — to njihovo subjektivno naziranje more ravno tako malo veljati za postavno, kakor za pametnega nadzornika ne more biti odločilno dejstvo, da se revnejši ljudje včasih zadovoljujejo z luknjami, ki so tudi pri manjših zahtevah vse prej kot uporabni za stanovanje. Medsebojna lojalnost je v obče prvi in poglavitni pogoj povoljnega razmerja med davkoplačevalci in gosposko, in gosposde, ki sede v davčnih komisijah, so gotovo že opazili — in morebiti tudi sami hote ali nehotе ravnali tako — da se najstrožje ceni takrat, kedar so zahteve davkoplačevalca notorično neutemeljene. Prenapeta struna počí, in psihološki popolnoma dokazano je, da se ravno v takih slučajih nategne davčni vijak do skrajnosti in včasih celo poseže čez mejo. Če tudi mi je popolnoma jasno, da se samo prisluzene denarce najraje uporablja za lastne potrebe, vendar nihče ne sme pozabiti, da jih je mogoče prisluziti le v državno organizirani družbi, da je torej vsakdo ne samo postavno, marveč tudi moralčno obvezan, prevzeti svojim dohodkom primeren del javnih bremen. Dokler se ne ukorenini to spoznanje, ni misliti na odpravo ali znižanje onih davkov, katerih jarem žuli v prvi vrsti mállega posestnika in delavca. Kdor ima in taji, ta poseže vselej, kedar taji, v žep tistih, katerim je vsak vinar težka žrtev.

Seveda, če hočemo dospeti do zaželenega cilja, moral bo tudi še marsikateri davčni referent premeniti svojo dosedanje prakso in, opustivši malenkostne sekature, v prvi vrsti paziti na to, da ljudje prav fatirajo, ne pa, kakor se še vedno včasih primeri, da je davčna svota kolikor mogoče velika. Kakor postavno in finančno politično pravilno ravna v prvem, ravnotako škodljivo in vsestranski kvarno je njegovo postopanje v drugem slučaju. Ravno v tem oziru se je pa zadnja leta obrnilo

mного na boljše, ker davkoplačevalec po svojih odposlancih v davčni komisiji lahko odločilno vpliva na odmero ter pravično razdelbo personalnih davkov in ker je odvisno od uspeha teh davkov, kdaj in v koliko se bodo reformirali tudi drugi, čutnejši — posredno tudi na zboljšanje tozadevnih razmer. Žalibog se mi zdi, da se pri nas še vedno premalo ceni ta važna pravica, in želel bi prav iskreno, da bi se znana zavednost našega meščanstva raztegnila tudi na to polje. Volilna pravica v davčne komisije je velikega pomena že iz stališča lastnega žepa, še večjega pa, ker leži v nji tudi važen etičen moment, to je, ker omogočuje medsebojno kontrolo med davkoplačevalci in vsled tega poleg osebno pravične tudi splošno primeroma pravično razdelitev javnih bremen. Vsaka pravica je vredna le toliko, kolikor se je znam posluževati, in kdor je ne uporablja, se ne more pritoževati, da se mu godi krivica. Vigilantibus iura! Če bi ta mnogo in kratkovidno napadeni in natolcevani izrek rimskega prava tudi v našem slučaju prišel v polno veljavo, potem bi ljudje kmalu spoznali, da niso več valptu na milost in nemilost izročeni tlačani, marveč prosti gospodarji v državi, ki imajo, poznavajoč svoje pravice, tudi dovolj lojalnosti, da se ne skušajo, če le brez kazni mogoče, odtegniti svojim dolžnostim. Morebiti bi ravno to spoznanje ne malo pripomoglo k temu, da tudi pri nas doživimo politično mislečo in čutečo generacijo, ki bo vredna na papirju obstoječih pravic in odpravila brezkrvni konstitucionalizem, katerega edina življenska moč je — naklonjenost, deloma tudi potreba birokracije.

Se nadaljuje.

V Kranju, 18. januarja.

Državni zbor se snide še ta mesec. Listi poročajo, da se snide šele po 28. t. m. Ako se bode zopet pokazalo, da ni za rabo, se menda takoj razpusti.

V proračunskem odseku je poslanec Povše priporočal podržavljenje Bistrice pri izlivu v Savo do državnega mostu pri Domžalah zaradi hitrejšje izvedbe nujno potrebne regulacije. Dalje je tisti poslanec izrekel željo, naj bi se za deželo Kranjsko ustanovil poseben melioracijski urad.

V nemškem državnem zboru je stavil poslanec Jazelzewski interpelacijo, v kateri imenuje znano postopanje Nemcev v Vrešeu barbarstvo, katerega ne more umeti olikani svet. Ministerski predsednik Bülow je odgovoril, da pošlje v Vrešen posadko vojakov in da bode nadaljeval s ponemčevanjem.

Francoski jezuitje se naseljujejo v Avstriji. Nek poljski list javlja, da so kupili 20 juter zemlje pri mestu

PODLISTEK.

Pri peči.

Piše C. — C. [Konec.]

Vspričo do vrhunca vskiipele navdušenosti se prične pravcata wartburška pevska tekma. Ljubkega glasu lepega Miška nihče več ne upošteva, ko zapoje naprej sam prezident s svojim junaškim tenorjem:

«Pa ta jutrašnja zarja —,

Varaždinac svojo himno:

«Jaz sem Varaždinac,
domovine sin —,

Don Infant:

«Hundertar, tavžentar —,

nepokvarjeni Fanchon:

«Moja dečva je zavberna —,

Maitre:

«Zmeraj vesel, vesel —,

Suhovrharjev Martin:

«Sem v Šiško v vas hodil —,

komandant:

«Moj očka 'majo konj'ča dva —,

lepi Miško:

«Na klopci sva sedela —,

pl. Lirski in Retorski pa neko fantazijo brez besed.

Nato se oglašajo še različni govorniki, katerih pa razen stenografov nihče ne posluša. Še celo Fanchon se je toliko ojunatil, da namerja napraviti napitnico na komandanta, v kateri ga hoče prositi odpuščanja, ker ga je pred leti v znani cigaretni in klobučni aferi hučo razžalil, vendar pa žalibog zaradi pomanjkanja časa ostane samo pri nameri. Ko se izpije tretja skodelica črne kave in izlajna stoinpolkitična pesem, kateri se pristavi še:

«Čez most sta šla —»

v domači melodiji, pride oča kučegazda do besede, česar se je že ves čas veselil. Na ta račun je tudi, kar sicer ni njegova navada, marsikatero trpko potrpežljivo pogoltnil, češ: «Nazadnje bom pa jaz govoril.» In njegove besede so res zelo zasoljene, vendar individualno učinkujoče; kajti dočim pade, zaslišavši jih, Don Infant v omedlevico, si Fanchon smehlja je brke više. Kaka razlika živčevja! Ko potegne konečno prezident svetilko iz žepa in jo prižge ter pritrdi kramžarje na podkovani peti, je znamenje, da je slaynostna seja zaključena. Družba vstane, prižge razun Don Infanta svetilke ter se trdnih nog in lahkega srca odpravi navzdol.

Pa tudi hoja navzdol je polna romantike. Kedar se kdo zaradi prehitrega teka zemlje okoli osi prevrne, se

Jaslo, kjer hočejo sezidati samostan za milijon kron. Uboga Avstrija!

V Španiji, kjer so klerikalci izsesali in izmozgali ubogo deželico kakor citrono, vladajo neprestano nemiri. V Saragosi napada ljudstvo samostane ter jih bombardira. Prišlo je do ostrih spopadov z orožništvom. Več oseb je bilo ranjenih.

O Burih. Burski zapovednik Liebenberg je bil vsled razsodbe angleškega vojnega sodišča ustreljen, češ, da je umoril nekega angleškega častnika. Angleži so se polastili burskega tabora pri Caroline. V taboru je bilo 150 žensk, katere je stražilo — pet Burov. Burski general Dewet prodira proti jugu, udreti hoče menda v Kaplandijo.

Dopisi.

Iz Škofje Loke. Minulo nedeljo se je vršil plesni venček tukajšnjega gasilnega društva. Pri nas je v obče znano, da je ta plesni venček eden najlepših, ki se jih priredi predpustom v našem mestu. No, mnogo pač ne moremo reči, da bi se priredilo predpustom v našem mestu — pa, kar je — kaj hočemo, že ne more več biti. Omenjeni venček se je izvršil nepričakovano sijajno. Vrlj odbor gasilnega društva je pokazal, da je delujoč, zato zasluži biti pohvaljen. Prostori »pri kroni« so bili docela napolnjeni. Žalibog, leto za letom se jasno pokaže, da nimamo primerne plesne dvorane. Sicer zadostuje ona »pri kroni«, a največkrat se vidi, da je mnogo premajhna. Plesna dvorana je bila kaj okusno odličena z bršljanom in drugo dekoracijo. Svirala je ljubljanska meščanska godba. Opazili smo med gosti tudi nekatere zastopnike bratskih gasilnih društev. Plesalo se je kaj živahno. Pri prvi kadrilji smo našli 24 parov. Ostale tri tudi niso zaostale za prvo. O polnoči je bil — kakor običajno — počitek in pričelo se je srečkanje. Dobitkov je bilo mnogo in med njimi nekaj finih in dragocenih. Po razdelitvi dobitkov se je nadaljeval ples. Vršilo se je vse v najlepšem redu in je odboru samo čestitati na tako sijajni prireditvi. — V nedeljo se vrši redni občni zbor tukajšnje okrajne hranilnice in posojilnice in sicer v salonu gospe Ane Guzeljeve. Znano je, da se je to društvo ustanovilo s precejšnjim naporom, a danes deluje na vsestransko zadovoljnost. Vidi se, da je zasnovano na zdravi in krepki podlagi. — Dnevni red občnemu zboru je naslednji: 1. Potrjenje letnega zaključka. 2. Privoljenje remuneracije načelnstvu. 3. Razdelitev čistega dobička. 4. Izvolitev načelnštva in računskih pregledovalcev. Ako bi bil ta občni zbor zaradi nezadostnega števila navzočih zadružnikov nesklepčen, tedaj se vrši eno uro

sam vzdigne ali se mu pa pomaga, in kedar se kotaje po rebri tudi pobije, o katerih nesrečah priča več spominskih plošč zlasti ob potu nad Polževino, mu Fanchon, ki je košček Eskulapčka, kri izpusti, in mož je hipoma dober. — Sicer pa se sučejo pomenki o resnih in modrih stvareh in zato ne spadajo v podlistek, zlasti o predpustu ne.

Na stajališčih, to je pri Puši, Utici, nad in pod Smrtjo ter Lojtrici se zakroži pod prezidentovim dirigentstvom po ena »štrufna«, na bregu pred Stražiščem pa se kolona vnovič ustavi ter obrnivši se proti jugovzhodu, zapoje tako milo in ginljivo:

«To je tista hiš'ca,
to je tista vas —»,

da stopijo lepemu Mišku kot lešnik debele solze v oči.

Odtod do podmetja se navadno ne zgodi nič omenka vrednega. Šele pred hišo, ki je v zadnjem času vedno pozno v noč razsvetljena, ker se poslanec pred ogledalom stoječ in glasno deklamujoč svoj deviški govor na izust uči, družba spet postoji ter zapoje:

«Ni lepšega fantiča —»,

na kar opevanec odpre okno ter priklanjajoč se, da mu gosti kodrasti lasje padajo po ramenih, se zahvaljuje ne

pozneje drugi občni zbor, ki bode sklepal ne oziraje se na število udeležencev.

Iz Predoselj. Poročalo se Vam je že, da smo napravili nova zvonova v župni cerkvi. Predno pa se je naročba izvršila, se je poklicalo ključarje in občinski odbor na posvetovanje. Znano nam ni, kaj so sklenili, vendar se je pobiralo v Predosljih in na Suhi od vsakega goldinarja direktnega davka po 27 kr., na Kokrici in v Britofu pa po 18 kr. Zoper to bi ne imeli prav ničesar, ko bi bilo to pravično razdeljeno in če bi se delalo po nasvetu g. župana. To pa se ni zgodilo in vsled tega smo primorani na napad v »Slovenskem Listu« nekoliko natančneje pojasniti to zadevo. Tudi nam ni na tem, da bi hoteli žaliti g. župnika Kerčona, ker je on res previden mož, toda okrcati hočemo le njegovega svetovalca. Zvonova sta stala pri Samassi v Ljubljani 720 gld. 23 $\frac{1}{2}$ kr., nabralo se je pa samo 546 gld. 50 kr., torej je bilo primanjkljaja 173 gld. 73 $\frac{1}{2}$ kr. Kako se je to zgodilo, nam je neznano, kajti, ko bi bilo pravilno razdeljeno, bi se moralo nabrati denarja več, kakor so zvonovi stali, ker vasi Britof, Kokrica, Predoslje in Suha plačajo skupaj direktnega zemljiškega davka okrog 5900 kron in sicer Britof K 766-21, Kokrica K 2362-73, Predoslje K 1739-42 in Suha K 1044-28. Potem pride tu v poštev direktni davek, ki ga plačujejo župljani še v drugih katastralnih občinah. Drugega direktnega davka se plača okrog 800 K, tako, da bi se bilo nabralo več, kakor bi stali zvonovi. Poleg tega se je napravilo v cerkvi darovanje (ofer), katero je neslo tudi okrog 100 gld., in prepričani smo, da je marsikateri več dal, kakor je bilo treba. Ves ta denar se je porabil za zvonove in za delo. Toda še nekaj! Pri vsakem pogrebu se zaračuni za zvonjenje, tedaj bi dotični denar moral iti za obrabljenje zvonov in ko se napravljajo novi, bi se po našem mnenju moral ta denar porabiti izključno le za zvonove. Kako pa pridemo župljani do tega, da moramo plačati za zvonove, ko se naročajo in poleg tega pri pogrebi še posebej za zvonjenje. S tem pa nočemo nikogar sumničiti, temveč radi bi imeli v tem pojasnila. Konečno naj še omenimo, ker je župnik zagovarjal kapelana, da se on ne vtika v nobene stvari. Resnici na ljubo zavračamo te trditve z opombo, da pred prihodom sedanjega kapelana ni bilo nikdar pri volitvi toliko sovraštva, kakor sedaj. Tedaj jasen dokaz, da on tekmuje s svojimi kolegi. Več župljanov.

Iz Spodnjih Brnikov. Odkar so minule občinske volitve in odkar je postal J. V. občinski svetovalec, nosi vedno bolj pokoncu glavo po vzgledu žejnega Aleša, ki

toliko za petje, kakor za izvolitev za poslanca, obetajoč, da bo koristi joštarskega kluba tudi v zbornici vedno z vso odločnostjo zastopal; nato pa živahno z rokami krožeč deklamuje že priučeni del svojega govora, da pokaže zbranim volilec svoj talent. Veseli tako srečne izbire slednjič joštari odidejo, pomenkujoči se o poslančevih vrlinah; če pa hoče kak zavisten dlakocepež namigniti na kako navidezno njegovo slabost, mu prezident kratkomalo besedo odtegne, češ: »Naš poslanec nima drugih slabosti kakor to, da še ni član joštarskega kluba.«

V mesto prišedši preplavijo po vrsti vse gostilne, nadlegujejo s svojim gorjanskim nastopom in še bolj gorjanskim petjem najbolj gorjanskih pesmi mirne »ta kratke« ponižno kadeče, kisli cviček po osminkah sè slastjo pijoče in o srednjeevropskem političnem ravnotežju z veliko resnobo brezlasne glave si beleče filistre, da so ti slednjič prisiljeni, zapustiti njim tako omiljene zakajene prostore, celo prej, ko jim poteče težko izprošeni dopust. In tako so ti revčki nezaslišano oškodovani.

Po mestu se valeč Joštari nočnega miru nič ne kale, in sicer zaraditega ne, ker se nahaja med njimi več

*) Slomšek uči nekje, da se slovenščini prilagajajo le bolj kratki stavki; očitno pa je, da hoče g. C. — C. dokazati, da je nasprotno res. Op. uredn.

večkrat okrog misjonari in potrjuje klike svoje vrste v svojih načelih, ki se glase: «Drži se tega, kar nese, sram pusti na stran; hudiča in ljudi se ne boj, naj govore, kar jim drago. Pod tem in tem enakimi nazori se je naš občinski svetovalec J. V. začel prepirati glede občinskega denarja in potov. Pri nas imamo soseskino zemljo, ki precej nese. Ta denar je več časa pobiral naš poštteni občinski svetovalec, a o računu noče sedaj vedeti ničesar. «Za ta blatnega odbornika», pravi, «ne bom!» No, saj to je že pokazal, ker že nad deset let se ni brigal niti za eno občinsko pot. «Fihpose» vam bo že Micka pisala, saj zna tudi 'soldaške priife', za drugo se ne menim». Zadnjič, ko se je šlo za občinski denar, je tulil v svoji hiši: «Klerikalcev nas ne boste zmagali, mi držimo z gospodi.» Nek znanec ga je brž zavrnil: «Sedaj držiš z gospodi, da ti ni treba šteti občinskega denarja.» Ko smo imeli cerkveno žegnanje, je bilo ravno nasproti. Takrat je oznanil naš že vpokojeni župnik, naj oštirji vsaj sedaj v svetem letu opuste godbo; in kaj je storil ta naš poštteni klerikalec? Rekel je: «Hudičev far naj le tam trobi, mi bomo pa plesali, da se bo kar kadilo.» Ko je prišel nato njegov zaveznik Aleš, je še dostavil: «Eno polko greva še midva, da bo far bolj jezen; saj smo klerikalci.» In res se je plesalo dva dni in dve noči na račun teh dobrih in brumnih klerikalcev, a le zato, kakor je sam rekel, da je bil «far» bolj jezen. Tukaj imate lep dokaz, kaj znajo ti naši hinavci. Koliko jim je mar vera in koliko spoštujejo dobre in brumne duhovnike, svedoči zgorajnji izgled. Prekucuhe, kakor je cerkljanski Kos, te spoštujejo, pa saj gliha vkup štrih.

Z Dunaja, meseca decembra. Letošnji občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju se je odlikoval s tem, da je bil izredno dobro obiskovan. To dokazuje, koliko važnosti pripisujejo na Dunaju bivajoči Slovenci temu društvu. Po pozdravu g. predsednika poročala sta gospoda tajnik in blagajnik o delovanju v minulem letu, povdarjaje, da je društvo napredovalo, da je podpiralo več revnih dijakov kakor pa druga leta, da se je glavnica pomnožila, v tem pa je nazadovalo, da je prejelo manj podpor kot lansko leto. Glavnica se je izvanredno pomnožila. Pristopil je k društvu znani tržaški slovenski mecen g. Fr. Kalister kot ustanovnik s 5000 K z izrecnim določilom, da se ta svota naloži kot glavnica ter da se vsako leto porabijo samo obresti. Kot ustanovnik je pristopil k društvu tudi gosp. Janez Mlakar, hišni posestnik na Dunaju, s 100 K. Slavni deželni zbor kranjski je tudi letos društvu daroval 400 kron. Število slovenskih posojilnic, ki so poslale darila za društvo, se je pomnožilo, na čelu teh pa stoji hranilno in posojilno društvo v Ptujju s 1350 kronami. Iz poročila g. blagajnika je povzeti: Društvena glavnica se je letos pomnožila za 5180 kron, tako da znaša letos 16.836,44 K. Razpoložna glavnica znaša 6846,75 K. Iz te

mestnih zastopnikov in njihovih najbližjih sorodnikov, ki se seve dobro zavedajo, da so prav oni že zaradi dobrega vzgleda poklicani, do pičice se ravnati po policijskih predpisih. Mimo hiše onega člana, ki podpira tri klubove ogle, ki pa, kakor sem že zgoraj omenil, zaradi brade i. t. d. ne more za enkrat posecati klubovih sej, hodijo celo po prstih, da mu ne motijo spanja. Samo pod nekaterimi okni nekaterih hiš, ki pa morajo biti kolikor mogoče daleč od stanovanj miru in sprave, pevajo ginjaive podoknice, čakajoč, da se odpre oknice in pokaže ljubek obrazek. Ko se pa to ne zgodi, razžaloste se tolikanj, da sklenejo z enim glasom večine, iti spat, kateri sklep z utripajočim srcem nekateri takoj izvrše, drugi pa nekoliko pozneje. In konec je veselja.

Ljubeznjiva čitateljica in dragi čitatelj! To bi bil pristni umetniški užitek v tako obilni meri nudečih ekspedicijskih povrhov opis, ki daje samo meglen odsvit istinitosti; njo samo pa je zamogel v resnici uživati le tisti, ki je že sedel kedaj tam gori pri peči.

svote so se pokrili troški 4575,81 K, tako da je ostalo razpoložnine 2268,99 K. Društveno premoženje znaša ob sklepu letnega računa 19.105,43 K. Podpirancev jih je bilo 77 in sicer: 38 juristov, 21 filozofov, 8 medicincev, 4 tehniki, 1 akad. slikar, 1 akad. kipar, 2 agronoma, 1 slušatelj eksportne akademije, 1 tehnolog. Po deželah je bilo: iz Kranjske 48, iz Štajerske 18, iz Primorja 8, iz Koroške 3. — Častnim članom se imenujeta gg. Fr. Kalister za velikodušno darilo in državni poslanec Viljem Pfeifer zato, ker letos že deseto leto nabira darila za društvo. Posebno zahvalo je izrekel zbor slovenskemu časnikarstvu, ki mnogo pripomore s svojimi noticami o društvu, da zanimanje in darežljivost pri obilnih narodnih davkih ni ugasnila.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Vabilo na naročbo. Prihodnjo številko bomo ustavili vsem onim, ki so z naročnino še na dolgu. Upravišтво „Gorenjca“.

Osebnosti. Začasna učiteljica v Ihanu gđ. Roza Merva je potrjena za stalno. — Gimnazijski učitelj Ant. Dokler je postal profesor.

† **Josip Kušar.** Velikanski spreved, ki se je vtorek pomikal iz Vegovih ulic tja proti sv. Kristofu, je naznačjal, da peljejo k počitku nekoga, za katerim žaluje ogromna večina slovenskega ljudstva. Ta spreved je bil javen dokaz, kako občne simpatije in spoštovanje je užival pokojni gospod Josip Kušar. Vsi javni uradi, društva in veliko sorodstvo mu je poklonilo toliko vencev, da sta bila cvetlični voz in krsta docela pokrita z najlepšimi cvetlicami. Na čelu pogreba je ponosno korakal z zastavo «Sokol». Za krsto, neposredno za dolgo vrsto sorodnikov, zbral se je deželni odbor z deželnimi in državnimi poslanci; občinski svetniki, potem načelniki vseh javnih oblastev, uradov in društev, na čelu jim eksclenca baron Hein z namestnikom dvornim svetnikom grofom Schaffgotschem i. dr. Udeležba pogrebcev je bila ogromna. Moški zbor glasbene matice je pod osebnim vodstvom gospoda Hubada zapel pri hiši «Blagor mu» in poleg jame še vedno srce pretresujočo «Nad zvezdami» tako rahlo in čutno, da se je sleherni oko porosilo; vse je ihtelo, pa saj so pokladali materi zemlji v naročje moža, za katerim žaluje ves omikani slovenski rod, moža, onega dobrega srca, katero ni odreklo nikomur svoje pomoči in nad, saj smo položili k večnemu počitku deželnega poslanca, predsednika trgovske zbornice kranjske, dobrega prijatelja, vzornega in skrbnega očeta znane narodne družine! Mi pa mu kličemo v temni grob: Spavaj sladko v zemlji domači; ohraniti Ti hočemo prezasluženi časten in trajni spomin!

† **Josip Noll.** Preteklo soboto je umrl v Ljubljani sourednik «Slovenskega Naroda», režiser in pevec slovenske opere gosp. Josip Noll, star 60 let. Gospod Noll je bil rojen v Ljubljani, kjer je dovršil gimnazijo in nato absolvirati juristične študije. Svojo karijero je zaigral v navdušenju narodnega življenja. Noll je sodeloval na vseh poljih narodne probuje. Bil je soustanovitelj «Ljubljanskega Sokola», njegov načelnik, izvrsten govornik in agitator. Na znanem slovečem taboru na Vižmarjih je govoril tudi on ter pokazal, kakor neustrašeno je pripravljen delovati za nas. S strastjo je bil pa zavzet za razvoj slovenske Talije. On je bil tisti, ki je prvi v Ljubljani ustanovil diletantsko družbo. Prvič je igral v igri «Matiček se ženi» glavno ulogo Matijčka. Nato se je z dušo in telesom udal deskam — opustil študije in postal operni pevec. Nastopal je s svojim krasnim baritonom v Milanu, Neapolju, Barceloni, Odesi, Palermu, Petrogradu, Kijevu, Lvovu in Korfuju z največjim vspehom. L. 1890 se je vrnil zopet v Ljubljano, postal odgovorni urednik «Narodov» in za časa otvoritve novega deželnega gledališča režiser in pevec naše opere. Noll je bil izboren družabnik, zavzet za vsako stvar in z njim smo izgubili ne samo režiserja in pevca, ampak nekdanjega boritelja in narodnega delavca. Njegov pogreb pa je pokazal, kako iskrene simpatije je užival pokojnik v Ljubljani. Pred krsto je korakal «Sokol» z zastavo, potem osobje slo-

venske opere in drame pevsko društvo «Slavec» z zastavo. Udeležilo se je tudi vse oboje nemškega gledališča z vncem. Število drugih spremljevalcev in prijateljev je bilo ogromno. Pred hišo in na pokopališču je zapel «Slavec» nekdanjemu pevcu zadnji pesmici, ki sta vse navzoče pretresli do srca in solzne oči so gledale za pogrezujočo se krsto dobrega in vestnega očeta edine ostale njegove hčerke. Bodi pokojnemu rodoljubu in članu slovenske opere ohranjen večen časten spomin! R.

Dr. Šušteršič — kmetov prijatelj. Leta 1898 v jeseni je kmetski posestnik K. na Gorenjskem vložil pri «Ljudski posojilnici» v Ljubljani prošnjo za posojilo 200 gl. Posojilo se je stranki dovolilo in zadevo je prevzel v izvršbo dr. Šušteršič, načelnik in zastopnik ljudske posojilnice. Stranka je prišla v Šušteršičevo pisarno in je tam izstavila dolžno pismo, na podlagi katerega se je posojilo vknjižilo. Šele po izvršeni vknjižbi se je stranko obvestilo, da se dovoljeno in že vknjiženo posojilo ne more izplačati, ker so pred posojilom ljudske posojilnice intabulirani še drugi dolгови, kateri bi se bili morali prej izknjižiti. Dr. Šušteršič je izvršil intabulacijo, ne da bi se bil prej prepričal, če je zadeva sploh izvedljiva. No, kmetu niso izplačali posojila 200 gl., pač pa mu je Šušteršič zaračunal K 34-89 stroškov! — Stranka je hotela to vknjiženo in neizplačano tirjatev izknjižiti in je zahtevala izbrisnega dovoljenja od ljudske posojilnice. Ljudska posojilnica je pa stranki naznanila, da se nahaja pobotnica pri dr. Šušteršiču, kateri je ne bo preje izročil, dokler stranka ne bo poravnala stroškov. Kmetu je dovolila neka hranilnica posojilo, s katerim bi bil lahko izplačal vse vknjižene tirjatve. Že lani je imel nepotrebne tožne stroške, ker ga je nek upnik tožil, a ni mogel denarja dvigniti pri dotični hranilnici, ker dr. Šušteršič zadržuje izknjižbo neizplačanega posojila. Kmet bi bil šel «na kant», da ga ni rešil nek liberalec. In tudi še sedaj ni mogoče urediti zadeve, ker dr. Šušteršič noče izročiti izbrisne pobotnice, dokler ne poravna stranka stroškov. Sedaj pa vprašamo, kako more kmetski prijatelj dr. Šušteršič zahtevati teh K 34-89 od stranke, kateri se ni izplačalo sicer dovoljeno in tudi že vknjiženo posojilo. Njegova dolžnost je bila prej informirati se o stanju zemljiške knjige in ne stranki povzročati nepotrebnih stroškov. Vsak odvetnik ali notar v Ljubljani se v takem slučaju obrne na kakega kolega na deželi, da mu preskrbi vse potrebne zemljejknjižne podatke. Ne vemo, kako je Šušteršič postopal, le toliko vemo, da Šušteršič nima pravice zahtevati povrnitev stroškov K 34-89. In če bi bil dr. Žlindra tudi opravičen, vendar ne razumemo, kako more tako velik katolik pred Bogom in patentiran kmetski prijatelj dr. Šušteršič tirjati od ubogega kmeta povrnitev stroškov, katere je zakrivil dr. Šušteršič sam.

Elektrarna v Kranju. Tukajšnji trgovec in posestnik g. Adolf Kreuzberger je dobil dovoljenje za vodno napravo v bližini železnega mostu čez Kokro pri Kranju. Naprava je oddaljena nekako 1 kilometer od Kranja ter ima namen preskrbovati mesto Kranj z elektriko v svrhu razsvetljave in oddaje za gonjenje raznih motorov. Gosp. Kreuzberger je napravil v ta namen sledeče: v Kokri je postavil jez, ki zviša vodno površje za 2-60 metra. Vodni padec da vsled tega 65 konjskih sil (736 wattov). Domača tvrdka A. Zabkar v Ljubljani je postavila takoiimenovano Francis-turbino, ki se pri normalnem obratu s svojo vertikalno osjo zasuje 65krat v tem, ko se njeno vodoravno zobčasto kolo, ki je v zvezi z valjem, ki se zasuje 165 v minuti. Indirektno zvezo z dinamo-stroji posreduje jermen, ki ima v počenem prerezu 2700 kvadratnih milimetrov in se premika s hitrostjo 15 metrov v sekundi ter povzroča prenos v razmerju 1:4. Šesteri dinamo-stroji z istomernim tokom in 3 prevodniki vzbujajo pri hitrosti 630 obratov v minuti 40.000 wattov in vzpetosti 2×200 voltov. Delitev vzpetosti se izvršuje s kolektorjem (patent tvrdke F. Pichler & Co. v Weizu pri Gradcu) ter vodi tok skozi stikalnico, regulator, merilno in kontrolno pripravo ter potem v mesto. Napeljava ima tudi takozvane

zemske odvodnike, ki varujejo izolatorje. Tok je napeljan po nadzemski žici v mesto, kjer je več razdelilnih naprav. Vsa dolžina znaša kake tri kilometre ter dovaja električni tok sedaj že blizu 500 žarnicam, 2 obločnicama (vsaka s svetlobo 250 sveč) in nekaterim motorom vsega skupaj kakih 20 konjskih sil. Dne 8. in 9. t. m. se je poskusilo prvič razsvetliti in se je ta poskušnja obnesla tako dobro, da se je oglasilo takoj še mnogo odjemalcev. — Dne 15. t. m. je bila kolavdacija, katere voditelji so bili gg.: baron Schönberger in nadinženar Muck kot vladna zastopnika, ces. svetnik Šavnik z dvema odbornikoma kot zastopniki kranjske občine, inženier Reinisch tvrdke Pichler kot tehnični zastopnik g. Kreutzbergerja in nekaj zasebnih interesentov. Komisija je odobrila vso napravo in tako je pričela elektrarna dne 15. t. m. svoje delovanje. — Pozneje se postavi tudi lokomobil s še enim dinamo-strojem, ki bode omogočil še močnejši tok in ki bode v slučaju nizke vode nadomestoval vodno silo. Kakor čujemo, bode mesto v kratkem vpeljalo električno razsvetljavo kakih 90 žarnic in 4 obločnice ter se bode lahko uporabila ravno sedaj izvršena napeljava.

Nekaj o Koblarju, galošah in polžih. Kar je res, je res. Pooblaščenca virilista K. Pollaka preč. Antona Koblarja moramo vsekako prištevati med najmarljivejše obiskovalce občinskih sej. Do zadnje ni izpustil niti ene. Pri zadnji seji so pa odborniki zaman pričakovali Koblarjevega prihoda. Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje o prizidku pri gimnazijskem poslopju. Koblar ni hotel glasovati zoper predlog, kajti potem bi se zameril svojemu prijatelju Hubadu, če bi pa glasoval za predlog, potem bi glede te zadeve ne mogel nikdar v «Slovenskem Listu» zabavljati čez občinski odbor. Zato je prerezal voz in hrabri junak jo je tisti dan rajše popihal v Ljubljano. Tam se je menda dolgočasil in, da si je preganjal muhe, je zapel kakor Jeremija na Jeruzalemskih razvalinah, žalostinko v «Slovenskem Listu», v kateri milo toži, da Kranj ne napreduje. Pravi, da v Kranju ni ne luči, ne vode, le blata je dosti. Kranj je dosedaj na najboljšem glasu kot snažno mesto. Seveda, če kdo vtakne svoj nos v vsako luknjo, potem zagazi lahko v blato. Koblarju svetujemo, naj si nabavi prave ruske galoše (par stane 7 kron). Luč in vodo bo morda dobil prej, kakor si žele on in njegovi somišljeniki, četudi mestni očetje «polža jahajo», kakor se je prečastiti blagovolil izraziti. No, polž ni tako napačna žival, kakor misli gosp. Anton Koblar. Ima to dobro lastnost, da leze zelo mirno naprej, počasi, a sigurno. Sicer je seveda neumna žival, in zato včasih kar nič ne škoduje, če ga zajahajo pametni ljudje, ki ga denejo na vajeti in mu določajo smer, da slednjič vendarle pride do cilja. Poznamo pa v Kranju več polžev, ki so hoteli biti bolj pametni, kakor drugi navadni polži in so hoteli dokazati, da znajo tudi polži «bezljati». Pregrešili so se zoper svojo naravo in zato jih je zadela kazen. Tako je eden že nekaj let sem kar «dirjal» na visoko drevo ob vodi. Izpodrsnilo se mu je in za silo se je še ujel za prav šibko vejico. Pravijo, da si je pri tem padcu precej razbil svojo «hišico». Želeti je, da bi obtičal saj na tej vejici in da bi dobil previrnega jahača, ki bi umel brzdati prevročekrvnega polža. Drugi je zopet hotel pobiti rekord onega polža v narodni prislovici, ki je sedem let lezel čez plot. Ravno v enem letu je hotel prelezti visoko ograjo, a ker hitrica nikdar ni dobra, najmanj pa pri polžu, padel je tudi on raz plot. Povaljal se je malo po blatu, sicer se pa ni močno poškodoval, kajti bil je črni polž (*Limax empiricorum*) brez hišice in zato je padel mehko. Kakor ga poznamo, bo lezel še naprej tjavendan in kazal rozičke. Temu sploh ni pomagati. Kdo bo zajahal slinastega črnega polža? K večjemu če bi ga priklenili na verigo, kakor se je zgodilo slavnoznaneemu polžu v Višnji gori.

Z Bleda se nam piše: Blejci se pripravljamo, da dostojno sprejmemo cesarjevo vnukinjo, nadvojvodinjo Elizabeto z njenim ženinom princem Windischgrätzom, katera prideta prihodnji četrtek zvečer s posebnim vlakom za en teden k nam na letovišče. Bralno društvo bo pelo podoknico, gasilna društva bodo svetila in delala spalir ob potu in razne deputacije se bodo klanjale visokima

gostoma. Vreme imamo najlepše in ako ostane prihodnji teden še tako, se bo sprejem izvršil toliko krasnejše. Da bo tisti večer ves Bled in vsa okolica na nogah, se seveda razume samoobsebi. — Iz druge roke se nam poroča: Vsa tukajšnja društva z občinskim odborom na čelu prirede visokima novoporočencema bakljado in serenado, poklonijo se jima tudi razne deputacije. Petje podoknico preskrbi dobroznano pevsko društvo pod vodstvom g. nadučitelja Ivana Rusa. Visoka novoporočenca že vesta, da ju bode prebivalstvo slovesno sprejelo. Cesar je dal nadvojvodinji — kakor se govori — 30 milijonov dote. — «Slovenec» ve povedati, da je ministristvo že dovolilo, da se pri nas zgradi nova župna cerkev.

Opozarjamo člane na današnji občni zbor «Gorenjsk. Sokola». Pri prosti zabavi sodelujeta čit. pevski zbor in tamburaški zbor.

V Cerkljah se je na sv. treh kraljev dan vršil dobro obiskovan podružnični shod družbe sv. Cirila in Metoda.

Kranjskogorsko veteransko društvo je na občnem zboru enoglasno izvolilo častnim članom gospode: dr. V. Levičnika, predsednika dež. sodišča v Ljubljani, H. Kendo, postajenačelnika, in I. Hrovata, žel. uradnika v Kranjski gori.

Gasilno društvo v Železnikih bo imelo v nedeljo dne 19. t. m. svoj letni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

V Št. Vidu se je zaročil učitelj g. Žebre z učiteljico gđc. Jerico Zen.

Poštne vesti. Poštarja Josip Pavlič v Škofji Loki in Rikard Schrey v Lescah sta pomaknjena v I. razred, 3. stopnja, poštarica L. Demšar v Železnikih pa v II. razred, 1. stopnja.

V Zg. Gorjah so dobili 1. t. m. selskega pismonosca.

Promocija. Na dunajskem vseučilišču je bil v ponedeljek promoviran doktorjem modroslovja gimnazijski učitelj in posestnik v Lescah, g. Pr. Mat. Potočnik.

Iz Kropce. Prva žrebljarska in železo-obrtna zadruza v Kropci je postavila prve stroje za izdelovanje žrebljev, da more ustreči vsem modernim napravam žrebljarskega obrta. V sredo dne 22. t. m. bo slavnostna otvoritev.

Plesne veselice. Gasilno društvo v Kranju priredi v soboto, dne 1. februarja plesni venček s koncertom na korist godbi v prosorih Sokolove telovadnice. — Strokovno društvo strojarskih pomočnikov v Kranju napravi v nedeljo dne 2. februarja v gostilni g. Matija Goloba. — Nedeljski ples kranjskih mojstrov se je klub temu, da so nekateri delali zoper udeležbo, jako dobro obnesel. Na ta ples je prišlo tudi nekaj mojstrov z dežele, ki so obžalovali, da celo med domačini ni sporazumljenja.

Domač izvoz. Piše se nam: Tukajšnji mesar in posestnik g. Franc Šumi izvaža vole na Tirolsko in se vsled tega tisti pri njem prav lahko prodajo.

Na Kranjskem sploh.

Potrjeni zakoni. Cesar je potrdil zakone deželnega zbora kranjskega glede pristojbinskih določeb za posojila ljubljanskega mesta v znesku 1,800.000 in 1,600.000 K.

Križem sveta.

Znani kričac v državnem zboru Wolf je bil minulo sredo zopet izvoljen državnim poslancem.

Domača knjižnica.

Rozs Jelodvorska. Knjigotržec L. Schwentner v Ljubljani je podal slovenski mladini prav lepo novoletno darilo s krasno izdajo povesti «Rozs Jelodvorska». Spominjamo se še izza mladih let, kako radi smo brali spise Kristofa Smida, osobito Rozs Jelodvorsko, ki je izšla že pred mnogimi leti. Pred nekaj leti je izšla zopet pod imenom Cvetina Borograjska, a žalibože v takem jeziku, da je ni bilo priporočati za šolarske knjižnice. Zato nas je Schwentnerjeva nova izdaja tem bolj veselo iznenadila. O vsebini povesti ne bomo govorili, ker je vsakemu dobro znana. Knjigo krasijo šestere krasno izdelanih podob, s kakršnimi se ponaaše le malo slovenskih knjig za mladino. Omenili bi le, da si druge slike viteza in iz dupline prihajajočega meniha nismo mogli raztolmačiti. Skoda, da ni g. Schwentner mesto nje rajše porabil motiva prve izdaje, namreč prizora pri vodnjaku.

Glede na jezik Schwentnerjeve izdaje nam je pomniti, da nam precej ugaja, samo to bi bilo grajati, da se prekrčevito drži nemškega besedila in odtod izvira

napaka, da so stavki preveč pretrgani, n. pr. «kako sijajno se tam, kjer bo solnce izšlo, žari nebo!» Bolje bi bilo: «kako sijajno žari nebo, kjer bo sonce izšlo». Stavek «ako se teh vrstic naučiš na pamet» se nam ne zdi dober, ker akuzativni objekt stavi Slovenec le v nikalnih stavkih v genitiv. «Sklone obraz» bi se bolje glasilo «sklone glavo», dim se je dvigal, ne «ustajal», dehtečih ne duhtečih. Besedo oglar vidimo včasih oglar, včasih pravilno oglar. Tako nahajamo še nekaj takih napak, ki pa bodo — kakor upamo — izginile v drugi izdaji. Našim starišem in vzgojiteljem prav toplo priporočamo knjižico, ker imamo malo tako lepih knjig za mladino. Z obilnim naročevanjem pa poplačajmo g. založniku obilni trud in mu omogočimo izpolnitev njegove želje — da bi izdal še mnogo takih lepih knjižic.

Darila.

Upravništvo našega lista je prejelo:

Kot novoletno darilo pošilja dijaški kuhinji v Kranju K 10 — šencurski Bohinjec.

Tedenski sejem v Kranju dne 13. t. m.

Prignalo se je 216 glav goveje živine, 3 telet, 58 prašičev, 2 ovac, — koze, — buš. — 50 kg: pšenice K 8-75, prosa K 6-50, ovsa K 7-25, rži K 7-25, ajde K 6—, ječmena K 7-50, krompirja K 2—, fižola (ribniški) K 8—, mandaloni 6-50, koks 8—, navaden rdeč 7—, zelen 7— do 7-50.

Dve sobi s kuhinjo in kletjo se oddasta takoj. — Več se izve v upravnistvu „Gorenjca“. 7—2

Razprodaja vina

lastnega pridelka

črnega in belega po nizki ceni.

FRANC ZOHIL

6—2

doma iz Žminja v Istri

stanuje v hotelu „Nova pošta“ v Kranju.

Ženitna ponudba.

Učitelj, 27 let star, rezervni častnik, velike postave, želi se poročiti z izobraženo, pahišno in ako mogoče muzikalično gospico od 18 do 25 let in s premoženjem od 4000 gld. naprej.

Samo resne ponudbe naj se pošljejo pod «Takoj 1902» v Maribor 1 poste restante.

12—1

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da bode

v nedeljo 19. t. m.

v gostilniških prostorih „pri Triglavu“

domači ples.

Sveži pustni krofi in izborno vino.

Odličnim spoštovanjem

9

Josipina Kleinsteln.

Naprodaj je pri ANTONU MUROVCU v Radovljici

glasovir, še v dobrem stanu, 6½ oktav, slonova klaviatura, in **dve harmoniki** (nemška klaviatura in kranjska), obe z 12 basi, tudi jako dobre in po nizki ceni. Glasovir 100 gld., harmonika (kranjska klaviatura) 50 gld., druga 38 gld. 11—1

Na račun se odda na Gorenjskem na deželi stara gostilna

tik velike ceste, na dobrem prostoru, pripravna za delavnega in spretnega rokodelca, kakor krojača ali šiviljo.

Kje? pove iz prijaznosti upravništvo «Gorenjca».

10—1

IV. [Konec.]

Nedavno je v časnikih krožila notica o nekem pravniku. Dotični pravnik je imel v teku nekoliko tednov precej denarnega prometa. Nekega dne pri reviziji blagajne je opazil prebitek 1000 kron. S svojim uradnim osebjem je pregledal vse zapisnike in račune, ne da bi bil dospel pogrešku na sled. Deset dni pozneje pa je zasledil pomoto — v sanjah. Sanjal je namreč, kako je nekemu možu izplačeval glavnico 14.000 K. Naštevši 12.000 K v raznem denarju, je možu vročil še dva zavitka po 500 K, dostavši: «Tu je še 13. in 14. tisoč». Mož je denar sprejel in odšel brez ugovora. Ta san je pravniku ostal v živem spominu; poznejša preiskava stvari pa je dognala, da je sanjal resnično.

Italijanski virtuoz in glasbenik Giuseppe Tartini je svojo čarobno skladbo «Sonata del diavolo» ali «Il sogno de Tartini» slišal v sanjah, zapisavši jo po prebujenju. Mož je zatrjeval, da jo je igral hudič. — Glasbenik Sardini je zasledil v sanjah teorijo o flageoletnih glasovih. — Van Gaens pa zatrjuje, da je eden njegovih učencev rešil v sanjah neko težko latinsko nalogo.

Take in enake sanje so nekaj navadnega ter jih imenujemo hipermnestične sanje z izvanrednim spominom. Take sanje so vzbujeni spomini na ono, kar je človek nekdaj videl, slišal, znal ali govoril, v teku časa pa zopet pozabil popolnoma. Bolj nenavadne in čudne, kakor hipermnestične sanje, pa so proroške in daljnovidne sanje, ki nasprotujejo pojmu o času in prostoru.

«New-York-Journal» je svoječasno poročal nastopno: «Za časa ameriško-španske vojske pred Santiagom na Kubi se je dogodil zanimiv psihičen fenomen: Kapitan James Dennison, stric praporščaka Markusa D. Russela, padlega v bitki, je bil bolan in je nekega dneva sanjal izvanredne sanje. Hkratu se je prebudil in, naslonivši se na lakti, je dejal navzočemu zdravniku dr. Gilepsiju takole: «Markus je padel, umrl je ravno sedajle. Prodiral je z revolverjem v roki, ko ga je obkrožilo pet Španjcev. Tri je obstrelil, četrtega je obstrelil, a peti mu je zadal smrtno rano. Umrl je takoj.» Poročilo o smrti praporščaka je prišlo kmalu po gornjem dogodku. Strinjalo se je popolnoma s sanjami kapitana. V Warresburyju je ljudstvo prepričano, da je h kapitanu priplula v sanjah vizija umirajočega praporščaka.»

Miss Anna Shenessy iz New-Yorka je sanjala koncem meseca junija 1898, da bode umrla dne 8. julija, kakor jej je bilo prorokovano v sanjah.

V Florenci je neki mladenič sanjal, da ga je vgriznil kamenit lev, stoječ pred bližno cerkvijo. Drugi dan, grede mimo cerkve, je s smehom vtaknil desnico v odprto žrelo leva, vzkliknivši: «Le vgrizni mogočni sovražnik!» V žrelu je imel škorpion svoje gnezdo. Škorpion je pičil mladeniča tako močno v roko, da je umrl po preteku nekoliko ur.

Morda porečete, dali taki dogodki temelje na podlagi resnice? Ali so take sanje sploh mogoče? Na to bodi odgovorjeno le, da jih je znanstvo zanikavalo dolgo časa, sedaj pa, ko so ideje o tajnoznanstvu prodrle v širšo javnost, jih pripoznavajo tudi učenjaki. Na novo oživele okkultistične študije dopuščajo to mišljenje; kako pa take sanje nastanejo, to vprašanje si moremo tolmačiti le s telesnim perispitrom ali z neko višjo močjo, kateri je izkati virov v transcendentalnem, morda celo v hipertranscendentalnem svetu. V prozornem eterju je namreč brezštevilo bitij in stvari, vplivajočih na človeka. Da teh moči ne opažamo, je krivo naše omejeno duševno obzorje. Za naš sedanji razvitek sploh mora biti, ker mi bi pomrli strahu, ko bi videli, kaj se večkrat dogaja v naši neposredni bližini. Kolikor več pa se bodo bistrili pojmi glede okkultizma, toliko širše bode postajalo naše duševno obzorje. Kar nam je sedaj še nadnaravno, to bode sčasoma navadno in naravno dejstvo. Kar je danes še nepoznano, to bode jutri resnica. Do tedaj pa, seveda moramo še vedno vpoštevati Šekspirov rek v Hamletu: «Med zemljo in nebom se nahaja mnogo stvari, o katerih se še ne sanja šolski modrosti!» A. Z. Atanazijev.

Podpisani sem prevzel:

gostilno pri „Finfarju“

v Škofji Loki.

Priporočam se sl. meščanstvu škofojloškemu, kakor tudi občinstvu selške in poljanske doline, ker bodem točil pristno pijačo in oddajal ukusna jedila po nizkih cenah, zagotavljajoč najboljšo postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

8—2

Lovrenc Oblak, gostilničar.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

109—30

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Andrej Boucon

159-19 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko
spadajočih pred-
metov, ki se izvršujejo
natančno po naročilu.

Zunanja naročila se iz-
vršujejo točno in po najnižjih
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in
frankovano.

Blag. gosp.

GABRIJEL PICCOLI,

lekar,

dvorni založnik Nj. svetosti papeža Leona XIII.

v Ljubljani.

Podpisanec si usoja naznaniti Vašemu
blagorodju, da se je doposlana tinktura za
želodec rabila z dobrim uspehom pri želod-
čnem ter črevesnem kataru kakor tudi v bo-
lezni na jetrah in obistih.

Gradec, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Provincijal:

F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Že mnogo časa svetujem vsem, kateri trpijo na bole-
činah v želodcu in nerednostih v črevesih, da uporabljajo
Vašo izvrstno želodčno tinkturo, ko sem jaz sam upo-
rabljal s prav izvrstnim uspehom. Z odl. spoštovanjem

Mojman (Istra), 6. oktobra 1900.

II. 192—18

Don Peter Franceschini, župnik.

Naprodaj je več novih in rabljenih

HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v
upravnistvu „Gorenjca“.

1-3

Zaloga vsake vrste pokritih in nepokritih voz, landaverjev i. t. d.

Vsled dogovora se jemljejo tudi stari vozovi v
protiračun.

Prevzema posamezna dela

kolarško, kovaško in sedlarsko

proti jamčenju po nizki ceni.

Sprejme se več

pomočnikov in učencev.

PETER KERŠIČ

Šiška pri Ljubljani.

188-13

Doktorja pl. Trnkoczyja

preizkušena zdravilna in redilna sredstva, preizkušena
167-9 že mnogo let, priporoča in razpošilja

lekarna Trnkoczy v Ljubljani.

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča po pošti, odkoder
se ta zdravila vsak dan na vse strani sveta z obratno pošto s poštnim
povzetjem takoj pošiljajo, tudi celo samo jeden komad z natančnim na-
vodilom o uporabi.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nerovne, okrevajoče, slabotneže,
malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto
brezmočne, razdražujoče kave in ruskaga čaja doktorja pl. Trnkoczyja
Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepično, zdravo in naj-
ceneje hranilno sredstvo. Zavojček (četrt kilo
vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkoczyja
Želodčne kapljice, izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče,
krepično, bolesto utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in
pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice odvajalne, želodec čistilne. Čistijo želodec, odvajajo
blato, odpravljajo napenjanje in zabasanje želodca brez
vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah.
Škatlja 42 h, šest skatljic 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Škatlja
80 h, tri skatljice 2 K.

Prsni, plučni in kašljav sok ali zeliščni sirup, prirejen za lahko
razvarljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvaja sliz,
lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol
tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (protinski cvet, Gichtgeist) priporočljiv
je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnjenje v krizu, rokah in
nogah, kot novo poživljajoče drgnjenje po dolgi hoji in težkem delu.
Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura za kurja očesa,

Preizkušeno sredstvo proti boleznim
kurjih očesom, bradavicam, roženici,
zuljem in ozeblinam. Ima to veliko
prednost, da je treba s priloženim
čopičem bolno mesto zgolj namazati.
Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb

p. n. ekonomov, poljedelcev,
živinorejcev i. t. d. obrnjena na vzdrževanje zdrave in
krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja
pl. Trnkoczyja redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkoczyja

Živinski redilni prašek za no-
tranjo rabo pri kravah,
volih in konjih. Že blizu 50 let z
najboljšim uspehom uporabljevan,
kadar krave nočejo zreti, in da so
zbolšuje mleko. Zavojček z navodilom
glede uporabe 1 K, pet zavojčkov
samo 4 K.

Praščičji redilni in krmični prašek.
Varstveno in dijetelčno sred-
stvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsce. Za-
voječek 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Varstvena znamka.

Pozor! Želi kdo samo en kos od teh sredstev, tedaj se tudi
omenjeni en kos pošlje takoj s poštnim povzetjem.

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi hiše, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Drelse

73-37

v Ljubljani.

Hočete kupiti prav
dobro slamo-
reznico ali gepelj?

108-29

Obrnite se na skladišče

Fran Zeman

v Ljubljani, Poljanska cesta št. 24 („pri Korenu“)
kjer vselej dobite tudi najboljše mlatilnice, čistilnice
za žito, mline za žito in sadje, reporeznice, brane
za travnike in stroje drugih vrst, posamezne dele in
klinje. Trambe za vodo in gnojnice, cevi za vodvode,
se tukaj dobijo najceneje.

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica

pisarna na kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve

v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

od dne vložitve do dne vziige brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot golov denar, ne da
bi se obrestovanje pretrgalo.

— obrestuje po 4 1/2 % —

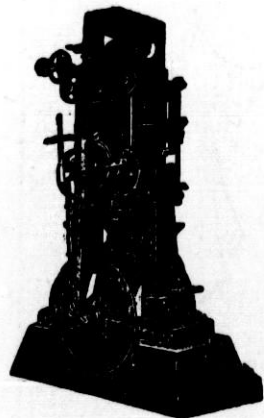
139-21

FRAN DETTER LJUBLJANA
na Starem trgu šte. 1

Prva in najstarejša 156—20

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, ki se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštne prosti.

G. Tönnies

Ljubljana 66—39

tovarna za stroje, železo
in kovinolitnica

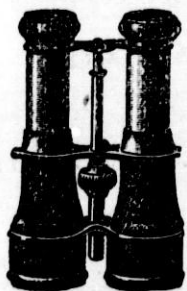
priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ame-
rikanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

Optični zavod
Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, pod trančo št. 1

priporoča
svojo veliko

zalogo vsakovrstnih očal, lovskih
in potnih dalnogradov, kakor tudi
vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vse v to stroko spadajoča popravila
točno in ceno. 67—41

Predtiskarija **FRANJA** Predtiskarija **MERŠOL**

LJUBLJANA, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih žen-
skih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin,
krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — po
zelo zmernih cenah. 158-18

Monogrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih
vvezujejo na vsakršno blago. — Zunanja naročila se iz-
vršujejo točno in ceno.

Pozor!

Kdor hoče imeti dobro blago strgarskega izdelka,

97—34

kakor

kegle in krogle, krogle za balin

in sploh vsa v to stroko spadajoča dela po nizki ceni, naj
se obrne na

Ivana Vidmar-ja

strgarja v Ljubljani, dunajska cesta 11.

Najceneji in najboljši poljedelski stroji
dobé se pri

Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Vedno velika zaloga gepeljnov, slamo-
reznice, mlatilnice, čistilnice, jekle-
nih plugov in sploh vse potrebščine za
poljedelstvo. 69—39

Tudi vsakovrstna železnina kakor železo,
traverze, železniške šine, kuhinjska oprava,
razno orodje za rokodelce i. t. d.

Tvrdka R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Špitalske ulice šte. 5

naznani da je že popolnoma založena z

jesenskim in zimskim blagom.

Posebno omeni o svoji jako veliki sukneni zalogi
za moške, kakor kamgarn, štof, ševiot, gorenjsko
sukno i. t. d., katero blago prodaja po krojaških
cenah, toraj cenejši kakor povsod drugod.

Omenim nadalje tudi, da je v zalogi najnovejše
blago za ženske obleke v vseh barvah in cenah od 30
kr. naprej. Tudi imam prav lepe parhete, kambrike,
kotenine, cvilil za postelje, koce, odeje i. t. d.

V vseh vrstah ruč vedno zadnje novosti. Toraj
povabim sl. občinstvo na nakup, da se prepriča o posebno
ugodnih cenah, o dobrem blagu in prijazni potrebi.

172—39

Spoštovanjem R. Miklauc.

Zaradi popolne

opustitve trgovine

se je pričela dne 11. novembra 1901.

Velika prodaja blaga

v Kranju „Pri novi tovarni“

nasproti Puppo-tove špecerijske trgovine.

Cene so tako izvanredno nizke za dobro in
frišno blago, da bo še sedaj bogata zaloga raznega
volnatega ženskega blaga, pisanega barhanta,
moškega loškega in brnskega sukna, štrikanih
srajc, tepihov i. t. d. v kratkem izbrana, naj
torej

nikdo te prilike ne zamudi

komur je ležeče

189-11

3-10 m moškega sukna izvrstno blago za celo obleko gld. 4-50

7 krat 78 cm to je za celo žensko lodnato obleko . . . 1-40

pisane lepe barhante . . . 78 cm za 12—16 kr.

» » flanele . . . 78 » » 20—22 »

» » barhanste rute . . . kos » 19 »

» » žepne rute . . . » » 3 »

cajga za cele moške hlače . . . za komaj 52 »

kupiti, posebno, ko ima vsak pravico
blago, s katerim ni zadovoljen

na z a j p r i n e s t i .

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepeneke v najboljših kvalitetih. — Strelovodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalcijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stranišč in kopelnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti jamstvu primernege, tipežnega dela. — Proračuni na zahtevanje brezplačno. 114—29

Lekarna „pri zlatem orlu“

Ljubljana, Jurčičev trg 2

M. ph. Mardetschlager, lekar in kemik, J. SVOBODE nasl. 80—40 čevljarski most.

Kupite ali naročite po pošti iz te lekarnе sledeča pripoznana domača sredstva:

Dunajske želodčne srčne kapljice, krč tolažljive, 1 steklenica 20 h, 6 stekl. 1 K.

Želodčne kapljice. 1 stekl. 20 h, 3 stekl. 1 K.

Odvajalne kroglice, v plehastih škatuljah à 40 h, 3 škatlje 1 K. Tinktura zoper kurja očesa in flaster zoper kurja očesa in trdo kožo à 40 h, 60 h, 80 h.

Fluid za vnanje drgnjenje, zoper trganje, pomirljivo sredstvo 1 steklenica 1 K.

Trpotčev sok, kašelj pomirljiv, 1 stekl. 1 K.

Prašek zoper kašelj, sliz razkrajajoč, 1 škat. 40 h in 1 K.

Železo-kroglice v sladkorju ali oblatih delajo in pomnožujejo kri, 1 K in 2 K.

Kina-železo-Malaga za slabotne in bolne osebe, 1 stekl. 2 K.

Kapljice za zobe, pomirljivo sredstvo, steklenica 20 h in 40 h. Najboljše in pravo ribje olje, steklenica 70 h in 1 K, pri odkupu 6 steklenic zaračuni se samo 5 steklenic.

Nadalje se priporoča redilna štupa za živino, za rogato, za prašiče in konje v škatuljah 60 h in odprto pol kile 1 K.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroji, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d. 85—39

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

Adolf Hauptmann

tovarna

53—44

oljnatih barv, firnežev, lakov
in kileja

— v Ljubljani. —

Ilustrovani cenik brezplačno in poštne prosto.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Izdaja in zalaga konsorcij „Gorenjca“.

Odgovorni urednik Gašper Eržen.

Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.

Kathreinerjeva
= Kneippova
sladna kava. =

Nobena gospodinja
naj ne odlašja dalje
uvesti to zdravo in
ukusno kavino pijačo.

R. LANG, Ljubljana (Kolizej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, zaloga
pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob.
otročjih vozičkov, naslonjačev, poč.
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 54—41.

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje-
zastonj in poštne prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

A. Tschinkelna zet

Ljubljana.

Prva in edina
domača tovarna

cikorije,
figove kave,
kanditov,
kandiranega sadja
in konserv

priporoča priznano dobre in cene-
svoje izdelke. 68—42

